

Základní škola a Mateřská škola, Horní Dunajovice, okres Znojmo, příspěvková organizace
Horní Dunajovice 184, 671 34 telefon: **736 274 795** IČO: **71005234** ID schránky: **e4emdj2**
[web. zshornidunajovice.cz](http://web.zshornidunajovice.cz), e-mail: zshdunajovice@seznam.cz, mshdunajovice@seznam.cz

PREVENTIVNÍ PROGRAM ŠKOLY

ŠKOLNÍ ROK 2023/2024

ZÁKLADNÍ ÚDAJE

Název a adresa školy, pro kterou platí tento MPP	ZŠ a MŠ Horní Dunajovice, okres Znojmo Horní Dunajovice 184, 671 34
Jméno a příjmení ředitele	Mgr. Lenka Czehovská
Telefon na ředitele	736 274 795
E-mail na ředitele	zshdunajovice@seznam.cz
Web školy	zshornidunajovice.cz

Jméno a příjmení školního metodika prevence	Mgr. Michaela Palečková
Telefon	730 103 160
E-mail	balikovam@seznam.cz

	Počet tříd	Počet žáků
ZŠ – I stupeň	2	25
Celkem	2	25

PP vychází ze směrnice k prevenci rizikového chování č.j.130/13 ze dne 1. 11. 2013 a z Metodického doporučení MŠMT k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže Dokument MŠMT č.j.: 21291/2010-28) a přílohami č.1,7,10,11,14,15,16,17,18,19,20. Dále se řídí Zákonem č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek ve znění úpravou zákonem č. 59/2023 Sb., s účinností dnem 23.3.2023

Ve výše uvedeném metodickém doporučení byla sjednocena terminologie, doplněny některé okruhy, formy prevence, ochranné a rizikové faktory a doporučené odkazy, doporučení k řešení kyberšikany vyskytující se mimo dobu vyučování, doporučení pro ředitele škol, jak mají kyberšikany zohlednit ve svých školních řádech.

Obsah:

1. Charakteristika školy
2. Cíle PP
3. Předpoklady pro splnění „Preventivního programu“
4. Preventivní strategie

5. Hlavní aktivity
6. Realizace prevence
7. Rámcový časový harmonogram preventivních aktivit
8. Uplatňování přiměřených represivních nástrojů
9. Hodnocení efektivity

1. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Máme plně zrekonstruovanou a vybavenou školu, která je situována v klidné části vesnice. Nově máme také zřízenou přírodní učebnu, ve které, v případě příznivého počasí, co nejvíce realizujeme vyučování. Součástí školy je mateřská škola s kapacitou 28 dětí, základní škola s kapacitou 60 žáků a školní jídelna, kde je možnost stravování pro 60 dětí. Školní jídelna – výdejna slouží pro přípravu svačinek pro děti MŠ a výdeji obědů, které jsou přivázeny ze školní kuchyně ZŠ Želetice.

Výchova ke zdraví je doplněna o aktuální hygienické poznatky a doporučení v souvislosti s epidemiologickou situací kvůli virové nákaze Covid-19.

Všechny součásti naší školy sídlí v jedné budově – je to výhodou, neboť děti z mateřské školy většinou přestupují do naší základní školy a nemají tak potíže s adaptací na nové prostředí. Škola funguje jako malotřídní – dvoutřídní pro žáky 1.- 5. ročníku. Spojení ročníků je určeno počtem žáků v jednotlivých ročnících. V současném roce jsou spojeny ročníky: I. třída 1.,2.roč. celkem 13 žáků, II. třída 3.,4.,5. roč. celkem 12 žáků. Škola má dobré zkušenosti s integrací žáků s podpůrnými opatřeními i s žáky nadanými, které prošli naší školou v minulých letech. Počet žáků se pohybuje od 20 do 30 dětí s průměrem 10 až 15 žáků na třídu. Škola není typem spádové školy. Žáci, kteří školu navštěvují, jsou místní.

Prevence rizikového chování je realizována během celého školního roku podle stanovené struktury uvedené v Minimálně preventivním programu. Ve školním prostředí se jedná především o toto rizikové chování – nadávky, fyzické ubližování, šikana, poškozování cizího majetku, záškoláctví. Tyto jevy se nám vzhledem k příznivému sociálnímu klimatu školy daří eliminovat. Prevence probíhá jak ve vyučovacích předmětech, tak i při mimoškolních činnostech. Pravidelně jsou tyto aktivity zařazovány do činnosti školní družiny. Důležitou součástí prevence jsou také zájmové útvary působící na škole, protože se zde žáci učí vzájemně komunikovat i mimo běžný vyučovací proces.

2. CÍLE PP

Naším dlouhodobým cílem prevence rizikového chování je osvojení základních kompetencí v oblasti zdravého životního stylu a rozvoj dovedností, které vedou k formování postojů k sobě a k ostatním v kolektivu, k rozvoji sebepoznání jako předpoklad zdravého sebevědomí, k odmítání sebedestruktivního stylu života, k nápravě nevhodných postojů a návyků v rámci životního stylu. Důraz je kladen na kultivaci mezilidských vztahů, vzájemnou toleranci a respektování názorů druhých. Spolupracujeme s rodiči, zřizovatelem, PPP, SPC, Policií ČR, místními organizacemi, ostatními školami v okolí apod.

Vzhledem k narůstajícímu ohrožení dětí je nutno zvýšit naše úsilí zaměřením na následující oblasti:

- zdravý životní styl, tzn., aby žáci:
 - žili zdravě
 - uvědomovali si svou vlastní zodpovědnost za své zdraví
- zvyšování sociální kompetence, tzn. rozvíjet soc. dovednosti, aby:
 - se dokázali orientovat v sociálních vztazích
 - cítili odpovědnost za své chování
 - uvědomovali si možné důsledky svého jednání
- posilování komunikačních dovedností
 - učit žáky řešit problémy a konflikty
 - učit je umět požádat o pomoc
 - učit je adekvátně reagovat na podněty či kritiku
- odstraňování nedostatků v regulaci chování, tzn. vést žáky:
 - k ovládnutí emocí (návaly hněvu, vzteku apod.)
 - k reakci na stres
 - zaměřit se na žáka s PAS
- vytváření pozitivního sociálního klimatu, tj.
 - vytvářet ve škole důvěryhodné a bezpečné prostředí
 - rozvíjet jejich sebevědomí
 - rozvíjet schopnost vyrovnat se s neúspěchem
 - tolerance k žákovi s PAS

Cílem protidrogového výchovně vzdělávacího působení:

- Výchova ke zdravému životnímu stylu – témata prevence zneužívání návykových látek jsou součástí kmenového učiva.
- Zvyšování odolnosti žáků proti negativnímu působení nabídky návykových látek – drog, alkohol, cigarety a dalších sociálně patologických jevů (krizové situace spojené s násilím, netolismus, sebepoškozování, nová náboženská hnutí, rizikové sexuální chování, příslušnost k subkulturám, domácí násilí) – zaměřit především na odstranění nedostatků v psychické regulaci chování žáků.
- Do výčtu návykových látek se doplňuje **nikotin**. Novela řeší problematiku **nikotinových sáčků**, platí pro ně stejná omezení jako pro elektronické cigarety – zákaz prodeje mimo specializované prodejny, na akcích pro osoby mladších 18 let, osobám mladších 18 let. Při prodeji na webu je prodejce povinen v okamžiku prodeje ověřit, že kupující spotřebitel není mladší 18 let apod.

Pro všechny uvedené oblasti je důležité:

- První zkušenosti s kouřením se objevují nejčastěji ve věku 12 let. U žáků mladšího školního věku vedeme prevenci k upevnění jejich nekuřáckého postoje na individuální úrovni, dále vysvětlujeme rizika aktivního (ale také pasivního) kouření a posilujeme

dovednosti odmítání cigaret (nebo jiných forem tabáku). S ohledem na vývojové aspekty dětí zohledňujeme zejména tato témata: zdravotní následky kouření, škodlivost pasivního kouření, zápach spojený s kouřením, útrata peněz za cigarety, obavy o zdraví rodinných příslušníků, kteří kouří apod. Snažíme se o srozumitelnou formu, úměrnou kognitivnímu vývoji dětí, interaktivní a hravou. Pedagog i rodič jsou pro děti raného školního věku klíčovými autoritami a mají proto významnou roli při formování jejich postojů k rizikovému chování včetně kouření.

- Nepodceňovat význam základní informace o drogách a jejich účincích a dalších rizikových oblastí.
- Poskytovat žákům informace, kde hledat pomoc při vzniku problémových situacích.
- Napomáhat snižovat rizika spojená s rizikovým chováním.

Také musíme dbát o zajištění optimálních zdravotních podmínek pro všechny děti. Zamezit tomu, aby činností školy nebylo zdraví žáků a pracovníků ohroženo nebo zhoršeno. Zajistit žákům dostatek pohybu během přestávek i při tělovýchovných chvilkách během vyučovacích hodin. Za příznivého počasí zajistit pobyt žáků o přestávce mimo budovu školy. Sledovat psychohygienické podmínky výuky, zaměřit se na jejich dodržování pedagogy.

V tomto školním roce se zaměříme především na aktivity v oblastech prevence:

- užívání návykových látek, alkoholu, tabákových a nikotinových výrobků, anabolik, medikamentů a dalších látek,
- rizikové chování v dopravě,
- poruchy příjmu potravy,
- násilí, šikanování, kyberšikana,
- rasismus, intolerance a antisemitismus,
- vandalismus,
- záškoláctví,
- krádeže,
- patologické hráčství (gambling),
- sebepoškozování,
- psychické krize.

Další cíle:

- Informovanost všech žáků školy v oblasti rizikového chování
- Systematická výuka a výchova žáků ke zdravému životnímu stylu.
- Vytvoření dostatečného zázemí k trávení volného času v prostorách školy.
- Podpora vlastních aktivit žáků a rozvoj jejich sociálně komunikativních dovedností.
- Začleňování méně průbojných žáků do kolektivu, odstranění nevhodného chování mezi žáky.
- Zapojení celého pedagogického sboru školy do systému prevence
- Aktivní spolupráce s rodiči žáků, otevřenost vůči veřejnosti

3. PŘEDPOKLADY PRO SPLNĚNÍ PP

- a) Vzdělávání učitelů
 - Pečlivá a systematická příprava na vyučování.
 - Umožnění účasti na vzdělávacích akcích.
 - Zajišťovat dostatek literatury k samostudiu.
- b) Naplňování myšlenky ŠVP při vzdělávání žáků.
- c) Plně využívat Školní program proti šikanování (č.j.75/15) a Krizový plán šikany (vytvořený dne 12.8.2014).
- d) Řídit se Směrnicí k prevenci rizikového chování (č.j.95/17) a směrnicí Prevence šikany (č.j. 111/13).
- e) Osvěta rodičů v oblasti zdravého životního stylu, etiky a právní výchovy.
- f) Podpora:
 - Zvládnutí sociálních vztahů a stresových situací žáků a učitelů.
 - Dovednosti odmítat drogu včetně alkoholu, **kouření (nikotinové sáčky apod.)**, gamblerství a dalších rizikových faktorů.
 - Zvyšovat odolnost žáků (zejména žák s PAS) proti stresu a dlouhodobým frustracím a naučit je zvládat různé životní konflikty a problémy.
 - Zvyšovat odolnost žáků proti poruše příjmu potravy a psychických krizí (duševní onemocnění žáka)
- g) Vytvoření důvěryhodné a dosažitelné poradenské služby pro žáky, učitele a rodiče.
- h) Vytvoření dostatečné nabídky hodnotných volnočasových aktivit.
- i) Uplatňování přiměřené represe.

4. PREVENTIVNÍ STRATEGIE

Existence efektivní koncepce, její záštita vedením školy a přijetí všemi zaměstnanci.

Spolupráce a důslednost zaměstnanců školy při jejím naplňování (každý nese svůj díl odpovědnosti).

Personální zajištění prevence:

- Metodik prevence metodicky vede a koordinuje prevenci na škole, realizuje preventivní strategie, dále vytváří materiální, personální, časové a další podmínky pro realizaci preventivních strategií.
- Učitelé spolupracují na realizaci preventivních aktivit.
- Odborné instituce spolupracují na realizaci preventivních aktivit školy.
- Volnočasové, sportovní, kulturní a místní organizace v obci spolupracují také na volnočasových aktivitách školy.

5. HLAVNÍ AKTIVITY

- Včasné odhalování specifických poruch učení
- Besedy s protidrogovou, protikuřáckou tematikou
- Metody aktivního sociálního učení
- Poradenská činnost a terapeutická intervence

6. REALIZACE PREVENCE

1. V době pravidelného vyučování

Preventivní témata budou nejčastěji využívána v těchto předmětech: Přírodověda, Vlastivěda, Prvouka, Výtvarná výchova, Tělesná výchova.

Klíčové vyučovací oblasti jsou:

- Oblast zdravého životního stylu – výchova ke zdraví, osobní a duševní hygiena, výživa, pohybové aktivity
- Oblast společenskovední – formy komunikace, sociální dovednosti a kompetence
- Oblast přírodovědná – biologie člověka
- Oblast sociálně právní – postoj společnosti k společensky nežádoucím jevům, práva dítěte atd.

Znalostní kompetence žáků

1. - 3. ročník

- žáci dokáží pojmenovat zdravotní rizika spojená s kouřením, pitím alkoholu, užíváním drog, zneužíváním léků
- znají jednoduché způsoby odmítání návykových látek
- znají hodnotu zdraví a nevýhody špatného zdravotního stavu
- mají vědomosti, jak udržovat zdraví a o zdravém životním stylu
- mají právní povědomí v oblasti sociálně patologických jevů

4. - 5. ročník

- žáci mají povědomí o zdraví jako základní lidské hodnotě
- znají činnosti, které jsou vhodné z hlediska zdraví zařadit do denního režimu, osvojují si zdravý životní styl
- podrobně znají zdravotní a sociální rizika návykových látek a argumenty ve prospěch zdraví
- znají zákony omezující kouření, požívání alkoholu a zákony týkající se užívání a šíření drog
- aktivně komunikují se službami poskytujícími poradenskou pomoc
- pojmenovávají základní mezilidské vztahy
- rozpoznají projevy lidské nesnášenlivosti
- ví na koho se obrátit v případě, že někdo ohrožuje nebo poškozuje jeho práva
- mají povědomost o tom, že každé jednání, které ohrožuje

práva druhých (šikana, násilí, zastrašování aj.), je protiprávní

- znají základní způsoby odmítání návykových látek ve styku s vrstevníky

/Na těchto kompetencích se spolupodílí všichni vyučující/.

Na školní nástěnce jsou publikovány důležité informace s výše uvedenou problematikou, na webových stránkách školy aktualizujeme dění v ZŠ, informujeme rodiče a veřejnost o aktivitách školy. */metodik prevence/*

Sledujeme a vyhodnocujeme dotazy, připomínky, náměty, problémy ze schránky důvěry. 1 za měsíc */metodik prevence/*

Na schůzkách s rodiči pravidelně informujeme o záměrech a způsobech realizace tohoto programu, předáváme nové poznatky z této oblasti např. předáním propagačního materiálu atd. */metodik prevence/*

2. V průběhu zájmové činnosti

I v letošním školním roce nabízíme žákům využití volnočasových aktivit formou kroužků. Tyto kroužky jsou realizovány pod hlavičkou SVČ Miroslav.

ZUŠ Miroslav nabízí hru na klávesy a flétnu společně s výukou hudební nauky.

Připravujeme pro žáky odpolední a víkendové akce nad rámec jejich školních aktivit (karneval, výlety, oslavy, vystoupení apod.)

3. Spoluprací

➤ S rodiči žáků

Problémy spojené s drogami a dalšími sociálně patologickými jevy je třeba řešit ve vzájemné spolupráci. Pro zajištění efektivity programu je důležitá informovanost rodičů žáků. Ti jsou informováni o situaci ve škole i o možnostech případné pomoci průběžně na webových stránkách školy, úřední desce umístěné před školou, na nástěnce v chodbě školy a třídních schůzkách.

System setkávání s rodiči:

- Pravidelné třídní schůzky
- Setkání s rodiči prvňáčků při zápise a na začátku školního roku
- Při pozvání do školy u žáků s výchovnými a kázeňskými problémy
- System „otevřená škola“ – rodiče mohou kdykoliv navštívit školu a řešit problémy individuální spolupráce s pracovníky školy.
 - Se zřizovatelem – materiální zajištění, životní prostředí, organizování akcí
 - Se školami v okolí
 - S PPP, SPC – diagnostika, odborná pomoc, přednášky, besedy
 - S dětským lékařem – diagnostika, odborná pomoc

- S Policií ČR – besedy, přednášky
- S okresním, krajským metodikem prevence – zajištění propagačních materiálů, pomoc při řešení krizových situací
- Se SVČ Miroslav – organizace volnočasových aktivit, soutěže
- SE SVČ Znojmo – zajištění KPPP
- S místními organizacemi – organizace různých akcí (Den dětí, čarodějnice, besedy apod.)
- Místní knihovna – návštěva knihovny

7. RÁMCOVÝ ČASOVÝ HARMONOGRAM PREVENTIVNÍCH AKTIVIT

V letošním školním roce jsme zapojeni do těchto dlouhodobých projektů:

- Ovoce a zelenina do škol
- Mléko do škol

Další aktivity během roku:

PLÁNOVANÉ AKCE ŠKOLY

- ZÁŘÍ:**
1. Slavnostní zahájení školního roku za účasti zastupitelů obce, rodičů a žáků v areálu kulturního domu (4. 9. 2023)
 2. Poučení žáků o bezpečnosti a chování, seznámení s vnitřním řádem školy (5. 9. 2023)
 3. Dopravní výchova (20.9.2023)
 4. „Podzimníčci“ (v týdnu od 25. 9. do 29. 9. 2023)
- ŘÍJEN:**
1. Práce zájmových kroužků: (od 1. 10. 2023) nabídneme: „Sportovní kroužek“, „Přírodníček“ – SVČ Miroslav
 2. Hra na hud.nástroj, hudební nauka – ZUŠ Miroslav
 3. Projekt „Hrátky s podzimem“, „Drakiáda“ (12. 10. 2023)
 4. Podzimní prázdniny (26., 27. 10. 2023)
- LISTOPAD:**
1. Příprava na vánoční vystoupení (od 1. 11. 2023)
 2. Dopravní výchova (1.11.2023)
 3. Projekt: „Slavnost Slabikáře“
 4. Schůzka rodičů (21. 11. 2023 v 16,30 hod.)
 5. Divadlo „Velká pošťácká pohádka“ (23.11.2023)
- PROSINEC:**
1. Adventní čas (3.12.2023)
 2. Projekt „Mikulášský den“ (5. 12. 2023)
 3. Projekt „Vánoční čas“ (22. 12. 2023)
 4. Vánoční prázdniny (23. 12. 2023 – 2. 1. 2024)
- LEDEN:**
1. Divadlo „Čertův švagr“ (11.1.2024)
 2. Schůzka rodičů (23. 1. 2024 od 16, 30 hod.)
 3. Dopravní výchova (17. 1. 2024)
 4. Pololetní hodnocení žáků (31. 1. 2024)

- ÚNOR**
1. Pololetní prázdniny (2. 2. 2024)
 2. Jarní prázdniny (5. 2. – 11. 2. 2024)
 4. Divadlo „Pohádka do dlaně“ (29. 2. 2024)
- BŘEZEN:**
1. Školní ples (2.3.2024)
 2. Dopravní výchova (13. 3. 2024)
 3. Literární soutěž (27. 3. 2023)
 4. Velikonoční prázdniny (28. 3. 2024)
- DUBEN:**
1. Karneval (7. 4. 2024)
 2. Divadlo „Maxipes Fík“ (11. 4. 2024)
 3. Plavání žáci 3. a 4. roč. 15. 4. – 17. 6. 2024)
 4. Zápis do ZŠ (16. 4. 2024)
 5. Schůzka rodičů (23. 4. 2024 od 16, 30 hod.)
- KVĚTEN:**
1. „Školní akademie“ (12. 5. 2024)
 2. Zápis do MŠ (16. 5. 2024)
 3. Školská rada (21. 5. 2024)
 4. Dopravní výchova – praktická část (22. 5. 2024)
 5. Divadlo „Honza málem králem“ (23. 5. 2024)
 6. Jednodenní školní výlet
- ČERVEN:**
1. Den dětí (2. 6. 2024)
 2. Sportovní utkání – ZŠ Želetice, ZŠ Skalice
 3. Sportovní odpoledne (26. 6. 2024)
 4. Turistický výlet na přehradu (27. 6. 2024)
 5. Slavnostní ukončení školního roku (29. 6. 2024)

Plánujeme také projekty ve škole i mimo školu, sportovní utkání, matematické, výtvarné a literární soutěže a jiné akce, které nám budou nabídnuty v letošním školním roce.

8. UPLATŇOVÁNÍ PŘIMĚŘENÝCH REPRESIVNÍCH NÁSTROJŮ

1. Důsledně kontrolovat:
 - Zákonem č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek.
 - Dodržování plnění oznamovací povinnosti
2. Řídit se Směrnicí k prevenci rizikového chování, Krizovým plánem šikany a využívat při prevenci Školní program proti šikanování
3. Spolupracovat:
 - S rodiči a právními zástupci dětí
 - S lékařem
 - PPP, SPC
 - S Orgánem sociálně právní ochrany dítěte ve Znojmě

- S okresním metodikem prevence
- S policií
- Se zřizovatelem

9. HODNOCENÍ EFEKTIVITY

- Zhodnocení psychosociálního klimatu ve škole, kázně a prospěchu žáků
- Zhodnocení výskytu sociálně patologických jevů ve škole

Vyhodnocení tohoto Preventivního programu bude provedeno na konci školního roku.

Preventivní program byl projednán a schválen na pedagogické a provozní radě dne 30. 8. 2023.

Seznámení dne 30. 8. 2023:

.....

V Horních Dunajovicích dne 30. 8. 2023

.....
Zpracovala: Mgr. Michaela Palečková, školní metodik prevence